

רע"פ 5173/23 - אכרם נסיפי, ניזאר הייב נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון
רע"פ 5173/23

לפני: כבוד השופט ח' כבוב

המבקשים: 1. אכרם נסיפי
2. ניזאר הייב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי נצרת בעפ"ת 055112-01-23 שניתן ביום 10.05.2023 על ידי כבוד השופטת א' לינדנשטראוס, ובקשת עיכוב ביצוע

בשם המבקשים: עו"ד בוריס קוסנוביץ

החלטה

1. בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כבוד השופטת א' לינדנשטראוס) בעפ"ת 55112-01-23 מיום 10.05.2023, בגדרו נדחה ערעור המבקשים על פסקי דינו של בית המשפט לתעבורה בצפת (כבוד השופטת ג' עספור שאהין) בפ"ל 1018-09-19 ובפ"ל 984-09-19 מיום 06.02.2022, ומיום 12.12.2022.

הרקע לבקשה והבקשה

2. המבקשים הורשעו, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של נהיגה תחת השפעת סמים (סירוב), לפי סעיפים 36(3) ו-39א לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961; נהיגת טרקטורון בכביש שלא במושב או בקיבוץ, לפי תקנה 39א(ג) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנות התעבורה); נהיגה משמאל לקו הפרדה רצוף בדרך, לפי תקנה 36ג לתקנות התעבורה; ונהיגת טרקטורון ללא קסדת מגן, לפי תקנה 39ג(ד) לתקנות התעבורה. מבקש 1 (להלן: נסיפי), הורשע גם בעבירה של נהיגה ברכב ללא ביטוח, לפי סעיף 2א לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.

3. על-פי עובדות כתבי האישום, ביום 10.08.2019 בסמוך לשעה 06:45, נהגו המבקשים בטרקטורונים בכביש

עמוד 1

91, כשהם שיכורים, בכך שסירבו לתת דגימת שתן לאיתור סמים בגופם, ונכשלו בביצוע מבחני מאפיינים. המבקשים נהגו מחוץ לתחום מושב או קיבוץ; בלא קסדת מגן לראשם; וחצו קו הפרדה רצוף שאין בצדו הימני קו קטעים מסומן. בנוסף, נסיפי נהג ללא פוליסת ביטוח חובה בת תוקף.

4. מפאת החפיפה במסכת העובדתית, אוחד דיון ההוכחות בשני התיקים, לאחר שהמבקשים כפרו בעובדות כתבי האישום. עיקר טענת המבקשים בכפירתם הייתה כי לא התעורר חשד סביר לכך שנהגו בשכרות, אשר הצדיק את הדרישה לנטילת דגימת שתן.

5. ביום 06.02.2022, לאחר שמיעת טיעוני הצדדים ובחינת כלל הראיות, הרשיע בית המשפט לתעבורה את המבקשים במיוחס להם בכתבי האישום, וזאת בהכרעות דין נפרדות. בהכרעות הדין המפורטות והמנומקות, קבע בית המשפט, כי נהיגת המבקשים עוררה חשד לביצוע עבירות תעבורה (והמבקשים אף הודו בעצמם בחקירתם במטרה בביצוע העבירות). עוד צוין כי התקיימו אינדיקציות נוספות במפגש השוטר עם המבקשים במועד האירוע המתואר בכתבי האישום, שהיה בהן כדי לעורר חשד סביר לכך שנהגו בשכרות, המצדיק את הדרישה לנטילת דגימת שתן. כך, תואר בעדות השוטר כי המבקשים הביעו בלבול, עיניהם נראו עייפות, והם נראו "שתויים או מעושנים". זאת ועוד, במפגש עם השוטר, מבקש 2 (להלן: הייב), ניסה להסתיר דבר מה בכיסו, באופן שעורר את חשדו של השוטר - וכאשר הסכים הייב לבקשת השוטר להוציא את מה שיש בכיסו, התגלה חומר החשוד כסם (יוער, כי חומר זה התברר בהמשך כחומר שאינו סם מסוכן). בהתאם לנסיבות המתוארות לעיל, קבע בית משפט השלום כי לא נדרשה הסכמה מדעת לחיפוש שנערך בטרקטורונים, שהרי בוסס חשד סביר, ולפיכך, נקבע כי החיפוש היה כדין.

עוד עמד בית משפט השלום על כך ש"לו היה האירוע מסתיים בשלב בו נדרשו או נתבקשו נסיפי והייב לתת דגימת שתן בשטח [...] היו עולים סימני שאלה לא מעטים בנוף הראייתי הכולל שהוצג בפניי באשר לתקינות הדרישה והסירוב". ואולם, לאחר סירובם למתן בדיקת שתן במיקום האירוע, עוכבו לתחנת משטרה, שם נכשלו המבקשים בבדיקת מאפיינים שביצעו, וסירבו פעם נוספת לבצע בדיקת שתן. אף לאחר שהוסברה למבקשים משמעות סירובם לביצוע בדיקת שתן, וזכותם לחזור בהם מסירובם - אלה עמדו על סירובם. בית משפט השלום קבע, בהתאם, כי המבקשים הקימו את חזקת השכרות הקבועה בסעיף 64ד(א) לפקודת התעבורה. בתוך כך, הודגש כי "אין באי תפיסת סם בסופו של יום בנסיבות כדי לפעול לחובת המאשימה".

6. ביום 12.12.2022, נגזר דינם של המבקשים, בנפרד. בית המשפט לתעבורה קבע כי מתחם העונש ההולם בעניינם של המבקשים נע בין מאסר על-תנאי ובין מספר חודשי מאסר בפועל, שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות; זאת, לצד פסילה בפועל לתקופה שבין 24 ועד 48 חודשים. לאחר בחינת תסקירי שירות המבחן שנערכו בעניינים של המבקשים, אשר לא כללו המלצה טיפולית; ולאחר בחינת הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה - הוטלו על הייב עונשים של פסילת רישיון נהיגה למשך 24 חודשים בפועל; 5 חודשי מאסר על-תנאי, למשך 3 שנים; 6 חודשי פסילת רישיון נהיגה על-תנאי למשך 3 שנים, וקנס בסך של 2,000 ש"ח. על נסיפי נגזרו עונשים של פסילת רישיון נהיגה למשך 24 חודשים בפועל; 4 חודשי מאסר על-תנאי, למשך 3 שנים; 5 חודשי פסילת רישיון נהיגה על-תנאי למשך 3 שנים, וקנס בסך של 1,500 ש"ח.

7. המבקשים ערערו על פסקי הדין שניתנו בעניינם לבית המשפט המחוזי, וערעורם נדחה. בית משפט קמא ציין כי "אין נפקות לטענת [המבקשים] ולפיה לא נתפס בחיפוש סם" - שהרי, המבקשים הורשעו בעבירת הנהיגה תחת השפעה מכוח סירובם להיבדק, בהתאם להוראות סעיף 64ד(א) לפקודת התעבורה, ולא בשל מציאת סם בגופם. נקבע, כי אמנם יש ממש בטענת המבקשים לפיה ההסבר שניתן להם אודות משמעות סירובם להיבדק, במפגש עם השוטר במועד האירוע - לוקה בחסר. יחד עם זאת, משהמשיך האירוע והמבקשים נכשלו במבחני המאפיינים שבוצעו בתחנת המשטרה, באופן שהגביר את החשד נגדם, "אין להתערב בקביעה ולפיה הוכח שהליך הדרישה להיבדק, כמו גם ההסבר אודות משמעות הסירוב, נעשו בתחנה כדין ובאופן שהקים את חזקת השכרות לחובת [המבקשים]".

8. המבקשים לא השלימו עם פסק דינו של בית המשפט המחוזי, ומכאן הבקשה שלפניי, ולצדה בקשה לעיכוב ביצוע עונשם. בבקשה נטען, כי בעניינם של המבקשים ישנה שורת מחדלים אשר הביאו לכך שהחיפוש שנערך בטרקטורונים, והדרישה לביצוע בדיקת שתן, בוצעו שלא כדין - ובהתאם, נפגעה זכותם להליך הוגן. בתוך כך, נטען כי לא התעורר חשד סביר לנהיגה תחת השפעת חומרים אסורים; כי לא ניתן למבקשים הסבר מספק בגין משמעות סירובם לבדיקת סם; ואף לא נמצאו חומרים אסורים בחיפוש.

דיון והכרעה

9. לאחר עיון בבקשה על צרופותיה, מצאתי כי דינה להידחות.

10. כידוע, בקשה למתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי" שמורה לאותם מקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים, או בנסיבות המקימות חשש לעיוות דין, או לאי-צדק חמור שנגרם למבקש (רע"פ 5122/23 אבו ג'אנם נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (06.07.2023)).

11. כאמור, המבקשים סבורים כי נפגעה זכותם להליך הוגן. בנסיבות העניין, לא מצאתי כי נגרם למבקשים עיוות דין, או אי-צדק המצדיק מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי". כפי שפירט בית משפט קמא בפסק דינו, ההסבר שניתן למבקשים אודות משמעות סירובם לביצוע בדיקת סם בזירת האירוע, אכן לקה בחסר. ואולם, משסירבו פעמיים נוספות לביצוע בדיקה כאמור בתחנת המשטרה, לאחר קבלת הסבר כדין בדבר משמעות הסירוב; ולאחר שעוררו חשד סביר להיותם תחת השפעת חומרים אסורים הן בזירת האירוע, הן בתחנת המשטרה, כמפורט לעיל - סבורני כי לא נפל פגם בהרשעתם (השוו: רע"פ 46/15 בן שימול נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (25.02.2015); רע"פ 4765/19 אדר נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (17.07.2019)). כמו כן, כפי שצוין בפסק דינו של בית משפט קמא, טענת המבקשים לפיה לא נתפס סם ברשותם, אינה מעלה ואינה מורידה בנסיבות העניין, שהרי ממילא המבקשים הורשעו בעבירת הנהיגה תחת השפעה מכוח סירובם להיבדק, ולא בשל מציאת סם בגופם.

12. סוף דבר, הבקשה נדחית, ועמה הבקשה לעיכוב ביצוע.

ניתנה היום, כ"א בתמוז התשפ"ג (10.7.2023).

ש ו פ ט